מעשה בראשית

ורד אופן גלסנר

יועצת גנטית במכון הגנטי באיכילוב, מדריכת כלות מטעם צהר

• קצת מאמא וקצת מאבא

השורשים לעיסוק במקצוע שלי הגיעו כנראה מהבית. אבי, פרופ' דני אופן, שמדבר תמיד על המדע בהתלהבות רבה, ואמי, אפרת, יועצת חינוכית שעבדה בעיקר עם נוער ואנשים. בלימודיי, חיפשתי שילוב של עבודה מדעית עם קשר ישיר לאנשים. כך הגעתי למסלול תואר שני בייעוץ גנטי שמיישם את המדע המתקדם עם טיפול אישי.

• לקבל החלטה מושכלת

בעבודתי אני מתמקדת בתחום של "אבחון טרום לידתי". אני נפגשת יום־יום עם זוגות שהופנו אחרי קבלת תוצאה חריגה באחת מבדיקות ההיריון. הזוג נמצא במצוקה ובאי־ודאות גדולה. במכון הגנטי אנחנו מנתחים את התוצאות, מצליבים מידע, ומשתדלים להציג לזוג את המידע ואת ההשלכות הרפואיות. אנחנו ממליצים על בירורים גנטיים נוספים כדי לקבל מידע נוסף, כך שהם יוכלו לקבל החלטה מושכלת לגבי המשך ההיריון או הלידה. העיקרון המנחה שלנו הוא "יעוץ גנטי לא מכוון". כלומר, אנחנו נותנים את ההסבר והאפשרויות, ואילו את ההחלטה עושה הזוג. בניגוד לטענה שנשמעת לפעמים, הפניה לייעוץ גנטי איננה מובילה בהכרח להפלה. הפלה היא המוצא האחרון. לייעוץ הגנטי יש כלים רבים שיכולים לעזור להגיע למידע יותר מדויק על מקור הבעיה ובעקבות כך ולהמליץ על טיפולים יעילים.

• להיות שם ברגעים המרגשים

באמצעות חידושי המדע אנחנו יכולים היום לעזור לאנשים שלפני עשור לא יכולנו לתת להם פתרון. לדוגמה, אחת הנשים שעברה אצלי ייעוץ, עברה שתי הפסקות היריון מאוחרות בגלל מומי מוח בעובר שהתגלו בשלב מאוחר של ההיריון. ערכנו את הבירורים הגנטיים שעמדו לרשותנו בשנת 2013 ולא מצאנו את הגורם למומים. האישה נכנסה לדיכאון וכמעט לא יצאה מהבית במשך שמונה שנים. בשנת 2021, כשהטכנולוגיה של ריצוף הדנ"א השתפרה מאוד ונהייתה נגישה מאוד, חזרנו ובדקנו שוב את הדנ"א של אותם שני עוברים, והפעם יכולנו להצביע על הגורם הגנטי למומים. באמצעות הפריה חוץ־גופית וברירת עוברים האישה ילדה בת בריאה. מדי שנה היא שולחת לי תמונה של הילדה וכמובן זה גורם לנו סיפוק אדיר.

• הצד האופטימי של הזוגיות

בעבודתי אני פוגשת הרבה פעמים זוגות ברגעים קשים. אני יודעת שייעוץ גנטי מביא תועלת רבה על ידי מניעת מחלות קשות, ויחד עם זאת הרגשתי צורך להתרענן ולהתעסק גם בשמחה ובהתחדשות של זוגות לפני חתונה וכך גם להעמיד את העיסוק בנושא הזוגיות במרכז הבית הפרטי שלנו. החלטה זו הביאה אותנו להתנדב בצהר. כבר 11 שנים שיונתן אישי ואני מדריכים יחד זוגות לפני החתונה. השיח איתם מלמד גם אותנו, ופותח צוהר גם עבורנו. במהלך ההתנדבות הארגון דואג להשתלמויות וקורסים כדי להעמיק ולדייק את המידע ולשפר את התקשורת. אנחנו מדריכים בעיקר זוגות לא דתיים ואנו חשים שהמפגש גם תורם להפחית את הקיטוב בחברה שלנו.

• לפני העיצוב והמפיות

אנחנו פוגשים את הזוגות באחת התקופות הלחוצות שלהם. הם טרודים בעיקר במשימות ובארגונים טכניים. המפגש הוא הזדמנות לעצור לרגע ולהתבונן. בין ההחלטות על מיקום האורחים וצבע המפיות אנחנו יחד מפנים מבט ושיח על המהות, על העיקר, על הבסיס שמחבר בין בני הזוג. אנחנו משוחחים ולומדים יחד את הפרק הראשון בתנ"ך, על הזוג הראשון, אדם וחוה. גילינו שדווקא הקריאה הפשוטה הזו בתנ"ך פותחת הרבה נושאים, כגון השלמה וניגוד בזוגיות, הקשר להורים, חשיבות האינדיווידואליות בזוגיות, ועוד. אנחנו מנסים לחבר את הזוג להיבטים ההלכתיים (מעגל הטהרה, טבילה וכו') מתוך השאלה כיצד לשמר זוגיות משמעותית לאורך זמן בצורה מרגשת ועמוקה למרות השחיקה והשגרה. אין ספק, כי זוגיות בשנת 2024 מאתגרת יותר ומחייבת כל הזמן להתחדש ולהקדיש תשומת לב. רבות מהפגישות מסתיימות ב"נהיה בקשר לגבי הבדיקות הגנטיות לפני היריון".

• פשוט לעשות

אין יום שלא שואלים אותי איך המקצוע שלי מסתדר עם היהדות וההלכה. אז אסיים בציטוט של הרב שרלו, ראש תחום אתיקה בארגון צהר. נאמר "אשר ברא א־לוהים לעשות". מצווה עלינו לעשות. לקדם במסגרת ההלכה, את כל הדברים מתקני העולם ומונעי הסבל והייסורים. להתנהל בדרך הארץ ולתקן עולם. אני מודה לה' על הזכות להיות במקצוע הזה ומתפללת להיות שליחה נאמנה.

צילום: אריק סולטן

> **אין ספק, כי זוגיות בשנת 2024 היא מאתגרת יותר ומחייבת כל הזמן להתחדש ולהקדיש תשומת לב**

בשיתוף צהר